

so v javnih knjigah vpisane ali ne, ugasnejo praviloma najpozneje, če se niso uživale trideset let, ali pa se je toliko let molčalo.«

Mogoč bi bil ugovor, da je bera javna dajatev, da torej zanjo ne more veljati zastaranje civilnega prava. Ta ugovor pa more priti le v toliko v poštev, v kolikor pride bera v poštev kot javna dajatev, med reprezentanti farne zveze, torej med župnikom ali drugim cerkvenim organom kot berskim upravičencem in onimi, ki jih farna zveza po dosedanem običaju označuje kot zavezance. Bera kot javnopravna terjatev berskega upravičenca napram berskemu zavezancu ne zastara nikdar. To je upravno sodišče razsodilo že večkrat. Berski upravičenec utegne terjati bero čez 5, 20, 30, ali celo 50 let od berskega zavezanca.

V tem slučaju pa ne gre za zahtevo župnika proti faranom, marveč za zahtevo zasebnega posestnika proti drugim posestnikom za razdelitev bere, ki naj reducira preveliko in krivično dajatev enega na pravo mero s tem, da pritegne k tej dajatvi tudi vse druge posestnike, ki so prevzeli s kupom parcel tega posestva ipso jure tudi del na posestvu bremeneče bere. Zahteva prejšnjega lastnika je gotovo upravičena, a zakon hoče, da se uporablja pravočasno, kakor vse pravice; kdor jo ne uporablja v dobi 30 let, ne more zahtevati, da se oblastva in stranke zanj brigajo.

(Dalje prih.)

Iz pravosodne prakse.

A. Civilno pravo.

a) Pravomočno odločilo v zmislu §-a 46. j. n. je obvezno za vsako drugo sodišče, če tudi ni bilo izdano temeljem sporne razprave.

Tožnik je sklenil pogodbo s toženko, ki mu pripušča v zakup skladiščno poslopje, da napravi tam električno podjetje; zavezala se je hkrati, da mu preskrbi zajemanje vode iz bližnjega potoka. Tožnik zahteva sedaj odškodnino: 1. ker toženka ni preskrbela vode 5000 K; 2. ker se elektrarna ni mogla urediti 15.000 K; 3. ker niso bili pravočasno pripravljene sposobni tovarniški prostori 3000 K.

Tožbo je vložil pri okrožnem sodišču v G. kot protitožbo, kjer je tekla med strankama že druga pravda.

Okrož. sodišče v G. je zavrnilo protitožbo uradoma s sklepom, ker gre po vsebini protitožbe za spore iz zakupne pogodbe, za katere so pristojna okrajna sodišča po §-u 49. št. 5 j. n.

Po pravomočnosti tega sklepa je tožnik tožil pri sicer pristojnem okrajnem sodišču v V. Pri prvem naroku je toženka ugovarjala, da je pozvano sodišče stvarno nepristojno glede zahtevka pod 3., ki se ne opira na zakupno, ampak na posebno dobavno pogodbo.

Sodišče je ugodilo temu ugovoru, ker sta sklenili stranki glasom predloženih prilog istočasno tri ločene pogodbe, in sicer zakupno, posojilno in dobavno ter se nanaša zahtevke, naveden v tožbi pod 3. brez dvoma na dobavno pogodbo, ne izvira pa iz zakupne pogodbe. Za pristojnost je brez pomena tožnikova trditev, da so upoštevne posamezne pogodbe le kot celota in da bi se dobavna pogodba brez ostalih dveh sklenila ne bila. Pravomočno izrecilo okrožnega sodišča o nepristojnosti veže le glede fakultativne podsodnosti protitožbe. Preko tega pa je smelo okrajno sodišče prosto presojati vprašanje, izvirajo li vsi zahtevki iz zakupne pogodbe. V tem oziru pa se je prepričalo sodišče temeljem ustne razprave, da izvira zahtevke pod 3. iz samostojne dobavne pogodbe. () tem pa mora soditi z ozirom na visokost čez 1000 K deželno sodišče v Lj. kot stvarno pristojen sodni dvor.

Deželno kot prizivno sodišče v Lj. je ugodilo rekurzu in zavrnilo ugovor stvarne nepristojnosti okrajnega sodišča iz teh-le razlogov:

Nazor prvega sodišča je pravopomoten. Okrožno sodišče je zavrnilo tožbo v dispozitivnem delu zaradi nepristojnosti sploh. Iz utemeljitve izhaja, da je izreklo nepristojnost, ker spada pravdna stvar kot spor iz zakupne pogodbe po §-u 49. št. 5 j. n. pred okrajno sodišče, torej jo ni mogoče spraviti po §-u 104. j. n. pred sodni dvor in nastopiti ne more podsodnost protitožbe v zmislu §-a 96. odst. 2. j. n. Ta utemeljitev se nanaša izrecno tudi na odstavek 3. te tožbe.

Okrožno sodišče je izreklo svojo nepristojnost ne radi manjkajočih pozitivnih pogojev za protitožbo, — v tem slučaju bi bil pač pravilen nazor prvega sodišča, — ampak iz negativnega razloga stvarne nepristojnosti sodnega dvora, navedenega v drugem odstavku §-a 96. j. n.

Ker je ta sklep priznano pravomočen, je vezano pozvano sodišče nanj; ne more več izreči, da ne spada stvar pred okrajno sodišče, sprejeti mora marveč svojo stvarno pristojnost.

Vrhovno sodišče ni ugodilo revizijskemu rekurzu ter navaja v odločbi z dne 11. februarja 1913 opr. št. R VI 30/13 te-le razloge:

Rekurzno sodišče izvaja pravilno, da se opira izrek okrožnega sodišča v G. glede svoje stvarne nepristojnosti na svojstvo pravdne stvari, za katero je po §-u 49. št. 5 j. n. okrajno sodišče izključno pristojno. Učinek sklepa okrožnega sodišča je po §-u 46. odst. 1. ta, da poklicano sodišče ne more več zanikati svoje pristojnosti zaradi tega, češ, da je sodišče s prva pozvanega tipa (to je sodni dvor prve stopinje) za odločbo stvarno pristojno, kajti nasprotuje takemu izreku v §-u 46. j. n. določena obveznost v drugi vrsti pozvanega sodišča na odločbo prvega sodišča o stvarni pristojnosti.

To, da je okrožno sodišče v G. izdalo sklep brez razprave in brez zaslišanja nasprotne stranke, nikakor ne izključuje uporabe predpisa §-a 46. odst. 1 j. n., kajti niti iz besedila, niti iz namena tega določila se ne more izvajati, da ima § 46. j. n. v mislih odločilo le temeljem sporne razprave. Beseda »odločilo« ne kaže tega, ker se rabi ta beseda na drugih mestih (§ 526, 528 c. pr. r.) sinonimno z besedo »sklep«. Enako indiferentna je beseda »pravomočen«. S tem je le rečeno, da gre za odločilo, ki se ne more več izpodbijati s pravnim lekom. Tudi ni ugovarjati, da sklep ne bi bil pravomočen in obvezen stranki nasproti, ki ni bila obveščena in se vsled tega ni mogla braniti. Po §-u 46. j. n. ne gre za to, kako učinkuje sklep v razmerju s strankami, ampak po jasnem izrazu zakona za učinek sodniku nasproti, katerega hoče zakon na odločbo prvega sodišča vezati pri preudarku stvarne pristojnosti. Določilo §-a 46. j. n. ima namen, da ublaži težkoče glede pristojnosti in sicer v korist hitremu zasledovanju pravic. Nasprotno mnenje bi pomnožilo pristojnostne komplikacije, katere bi bilo možno rešiti le temeljem §-a 48. j. n.

B. B.

b) Stroški za prizivno priobčilo.

Vrhovno sodišče ni ugodilo revizijskemu rekurzu, ki izpodbija odmero stroškov prizivnega postopanja radi tega, ker se je

črtal nastavek za prizivno priobčilo. Odločba vrhovnega sodišča z dne 22. januarja 1913 opr. št. R VI 386/12 navaja te-le razloge:

Prizivno sodišče je črtalo opravičeno stroške za prizivno priobčilo, ker je bil ta pravdni spis nepotreben. Pritožnik se moti, če meni, da je odgovor na priziv utemeljen v določilu §-a 468. c. pr. r.

Priziv uveljavlja prizivni razlog pomanjkljivega postopanja, ker ni bila priča X zaslišana o toženčevem ugovoru, da mu je tožnik obljubil plačilo en mesec po izvršenem knjižnem vpisu. Če temu ugovoru nasproti, navedenem že v postopanju na prvi stopinji, tožnik trdi v priobčilu, da se ni izvršil dogovor o plačilnem roku sploh, ali vsaj ne tako, kakor trdi toženec, in če navaja priče za to, to niso okoliščine in dokazi, s katerimi bi se utegnili ovreči v prizivnem spisu uveljavljeni prizivni razlogi, gre marveč za nov ugovor, ki ga je smatrati za nedopustnega v prizivnem postopanju po § 482 c. p. r.

R—i.

c) Opravičenec, ki se odpove nasproti lastniku služčega zemljišča svoji pravici izvrševati posestna dejanja na tem zemljišču, izgubi posest, če tudi nadaljuje posestna dejanja. Taka odpoved ne ustvarja zgol obligatornega razmerja.

Juri L. je vložil zoper Ivana U. tožbo radi motenja posesti. Okrajno sodišče v A. je tožbenemu zahtevku ugodilo: Toženec je motil tožnika s tem, da je dne 17. in 18. avgusta 1901 vozil čez tožnikovo parcelo, v mirni posesti te parcele ter se mora vzdržati v bodoče vsake take motitve pod eksekucijo.

Deželno kakor rekurzno sodišče v G. je ugodilo rekurzu in tožbeni zahtevek odbilo. Predvsem je poudarilo, da stoji na stališču ustanovitve prvega sodnika, da je tožnik prenašal tiho skozi leta, da je toženec vozil s konca parcele in da je pridobil s tem pravico vožnje. Nadalje pa je izvajalo v razlogih v bistvu to-le:

Rekurzno sodišče je sicer res na ustanovitev prvega sodnika vezano, da se je toženec v jeseni 1910 zavezal pri razpravi v zmislu §-a 433. c. pr. r. pred okrajnim sodiščem, da čez parcelo, ki tvori pravdni predmet, ne bo več vozil. Kajti ne glede na to, da ni tehtnih pomislekov zoper prvosodno dokazno oceno, do kake drugačne

ocene dokazov ni moči drugače priti, nego na podlagi ustmene razprave in ponovitve dokazov pri taisti; take razprave pa v danem slučaju ni. Ali rekurzno sodišče se ne more strinjati z nazorom prvega sodišča, da je toženec s to izjavo dejansko posest zgubil.

Z obljubo, da čez predmetno zemljišče ne bo več vozil, nastala je med pravnima strankama le čista, obligatorična pogodba. S tem pa posest še ni bila izgubljena; to bi bilo po §-u 351. obč. drž. zak. le tedaj, ako bi toženec pri tej obljubi ostal. Ali to se ni zgodilo, kajti navzlic zatrjevani obljubi je še pozneje v maju in avgustu t. l. tam vozil. O tem pa, ali toženec vsled zatrjevane obljube po zemljišču ne sme več voziti, se more odločiti le po redni pravdni poti, v pravdi po §-u 457. c. pr. r. pa ne, ker tu razmotri- vanje vseh vprašanj o pravici posesti, o naslovu, o poštenosti posesti ni dopustno. Toženec se potemtakem nahaja še vedno v posesti pravice vožnje, zato pa se njegova vožnja dne 17. in 18. avgusta t. l. ne more smatrati za motenje posesti.

Vrhovni sodni dvor je z odločbo z dne 16. januarja 1912, opr. št. R VI 5/12-1 revizijskemu rekurzu tožnika ugodil in prvosodni končni sklep zopet uveljavil.

Razlogi.

Prvo sodišče je ustanovilo, da se je toženec zavezal pri pre- torični razpravi v jeseni 1910 pred sodiščem v A., da čez tožnikovo parcelo št. 1255 ne bo več vozil. Ni dvoma, da se more vsak upravi- čenec vsake pravice odpovedati, v kolikor temu ne nasprotujejo zakonska določila, da se more torej tudi toženec odreči izvrševanju svoje pravice in s tem posesti pravice in da more vsled opustitve posestne volje nastopiti tudi izguba posesti. V tisti pravdi se je to- ženec odrekel pravici nadaljne vožnje. Mnenju rekurznega sodišča, da je z obljubo toženca, da po sporni parceli ne bo več vozil, nastalo med pravnima strankama le obligatorno razmerje, da pa ni nasto- pila izguba posesti, se ne more pristati, osobito ne, ako se pomisli, da je toženec dal po dani obljubi šele v maju 1911 voziti in živino gnati in to po tretjih osebah; ta posamezna posestna dejanja, ki so se zgodila, kakor je prvo sodišče ustanovilo, brez vednosti tožnika, pa niso mogla voditi k posestni pravici.

Čisto pravilno je, kar poudarja rekurzno sodišče, da gre v pravdi glede motenja posesti le za dejstvo zadnjega posestnega

stanu in za izvršeno motitev, ali baš to zadnje posestno stanje, ki si ga je toženec ustvaril z izvrševanjem pravice tekom let, je izgubil s svojo odpovedjo; njegova zopetna vožnja se torej znači, ne glede na to, da tožniku ni bila znana, le za početek novih posestnih dejanj in temu se je tožnik, v kolikor so mu prišla v vednost, s posestno tožbo uprl.

Ker se potemtakem toženec na posestna dejanja pred odpovedjo posestne pravice ne more sklicevati in ker je bil tožnik po določbah občega državlanskega zakonika gotovo upravičen, zahtevati sodnijsko odpomoč zoper poseganje v njegove posestne pravice po poti, nakazani v §-u 339. o. d. z. in §-u 454. c. pr. r., in ker ni bil primoran, nastopiti redne pravdne poti vsled neizpolnitve obljube od strani toženca, bilo je revizijskemu rekurzu ugoditi in prvosodni končni sklep obnoviti.

Dr. M. D.

d) Pri rešitvi vprašanja, ali je polnoletna oseba svoje redno bivališče opustila, je upoštevati predvsem v o l j o dotične osebe same.

H., lekarnar v A. na Moravskem, se je dne 14. novembra 1911 v nekem hotelu v C. na Štajerskem zastrupil. Zapustil je vdovo pa maloletno hčerko; obe sta tedaj stanovali v B. (Nižje Avstrijsko). Vdova je poverila izvedbo zapuščinske razprave notarju T. v A., ki je tudi hranil poslednjo voljo zamrlega H.; notar je predložil okrajnemu sodišču v A. pooblastilo vdove in je predlagal izvedbo zapuščinske razprave po tem sodišču z ozirom na to, da je H. do zadnjega časa upravljal v A. lekarno, katero je šele prav pred kratkim prodal.

Dognalo se je, da je H. do 10. oktobra 1911 v A. stanoval, tega dne pa odpotoval. Dne 16. oktobra 1911 je spravil na pismeni ukaz špediter v A. njegove mobilije v svojem skladišu. Pri policiji se H. ni odjavil. Okrajno sodišče v A. je odstopilo spise okrajnemu sodišču v C. z izjavo, da ne priznava svoje pristojnosti. Le-to sodišče je takisto izreklo, da ni pristojno in je odstopilo spise okrajnemu sodišču v B., ker je glasom poizvedb poslalo županstvo v A. neki plačilni nalog za zastale davščine v iznosu 360 K na addresso, katero je H. z B. označil kot svojo. Vdova je bila pri okrajnem sodišču B., ki je tudi poslednjo voljo razglasilo, zaslišana in je povedala, da je bil

njen zamrli soprog od 10. oktobra 1911 naprej brez stalnega bivališča, ker je popotoval in bival po hotelih in gostilnah zdaj tu, zdaj tam. Okrajno sodišče B. se je sedaj izreklo takisto nepristojnim in poslalo spise nazaj okrajnemu sodišču v A. Stvar pa je medtem postala zelo nujna, ker je bilo treba ukreniti razno radi police za zapustnikovo hčerko.

Okrajno sodišče v A. je nato spise poslalo okrajnemu sodišču v C., da naj pa spise takoj predloži radi kompetenčnega konflikta vrhovnemu sodnemu dvoru, če se noče izreči pristojnim.

Okrajno sodišče v C. je vnovič izreklo, da se ne smatra pristojnim, češ, H. ni bil policijsko objavljen, spravi je v A. svoje mobilije, kar kaže, da svojega bivališča v A. ni opustil docela. Tisti stavek v oporoki, da je H. sedaj brez doma, še ni zadosten razlog za domnevo, da je svoje bivališče v A. opustil. V C.-u ni zapustil nikakega premoženja, tu nima nikakih sorodnikov, onda niti ni praktično, da bi se vršila zapuščinska razprava tu.

Vrhovni sodni dvor je z odločbo z dne 16. januarja 1912 opr. št. Nd VI 15/12-1 odločil, da je pristojno za zapuščinsko razpravo c. kr. okrajno sodišče v C.

Razlogi.

Iz dejstva, da je zapustnik dne 10. oktobra 1911 svoje tedanje stanovanje v A. zapustil in dne 16. oktobra 1911 mobilije dal spraviti pri špediterju, v zvezi z dodatkom v oporoki, datiranim z dne 6. oktobra 1911 (»ker sem sedaj postal brez doma«), sledi jasno, da je H. bivališče v A. opustil. Ni pa prišlo več do ustanovitve bivališča v zmislu §-a 66. jur. norme. Zatorej je bila njegova splošna podsodnost od dne 10. oktobra 1911 nadalje podana po vsakočasnem tuzemskem kraju bivanja (§ 67. jur. norme). Potemtakem je bila za časa zapustnikove smrti njegova podsodnost podana pri c. kr. okrajnem sodišču v C., ki je torej za izvedbo zapuščinske razprave po §-u 105. jur. n. pristojno.

Dr. M. D.

- e) **Nujni dediči po sebi ne spadajo v krog tistih dedičev, ki smejo izpodbijati zakonsko rojstvo v zmislu §-a 159. o. d. z.**

Hlapec Karel G. je tožil ml. Ivana G. z zahtevkom na ugotovitev, da je toženec rojen izven zakona tožnikovih staršev. Prva inštanca je tožbenemu zahtevku povsem ugodila, druga

ga je zavrnila, češ, da tožnik kakor nujni dedič k tisti ni legitimiran, vrhovno sodišče pa je z odločbo z dne 9. januarja 1912 opr. št. R VI 478/11-1 razzodbo prizivnega sodišča potrdilo.

Razlogi.

V §-u 158. obč. drž. zak. je izraženo splošno pravilo, da ne sme izpodbijati nihče razun soproga zakonskega rojstva otroka, ki ga je porodila njegova soproga. Izjema tega načela je § 159. obč. drž. zak., po katerem gre pravica izpodbijanja le še dedičem soproga in tudi tem le, ako so na svojih pravicah prikrajšani. Ta izjema je omejena le na določen krog oseb in ne prenaša razširjevalnega tolmačenja. Nujni dediči bi se mogli torej uvrščati pod pojem dedičev v zmislu §-a 159 obč. drž. zak. le tedaj, ako bi jim zakon priznaval lastnost dedičev, kar se pa ni zgodilo. Dedič je po §-ih 531. in 532. obč. drž. zak. tista oseba, na katero prehaja celota pravic in dolžnosti zapustnikovih, v kolikor niso zgol osebne značaja, ali docela ali po alikvotnem delu. Zahtevk do nujnega deleža pa ni pravica univerzalne sukcesije, navzlic temu, da ima za predpogoj zakonito dedno pravico; nujnemu dediču ne pripada nikaka skupina zapustnikovih pravic in dolžnosti, nedostaje torej pojma dednega nasledstva. Nujni dedič je v bistvu samo zapuščinski upnik (§ 784. obč. drž. z. in dvornl dekret z dne 31. januarja 1844 št. 781 drž. zak.), zato pa tudi nima pomena, ako ga zakon označuje — očitvidno z ozirom na navedeni predpogoj njegovega zahtevka do nujnega deleža, za nujnega dediča, njegov zahtevk pa dedinski del (§-i 762. in 764. obč. drž. z.). Ako pa nujnemu dediču ne pristoja po zakonu lastnost dediča, onda je s tem izključena možnost, da bi se uvrstil med tiste, ki smejo izpodbijati zakonsko rojstvo v zmislu §-a 159. obč. dr. zak.

Okolnost, da utegne biti tisti, ki ima pravico do nujnega deleža, še občutnejše oškodovan kot dedič na svojih premoženjskih pravicah vsled eksistence otroka, ki mu po pravici zakonsko rojstvo ne gre, ni odločilne važnosti; kajti ista možnost obstaja i za legatarje ali očetove starše glede preživitnih pravic, ki jim pristoje po zmislu §-a 143. obč. drž. zak., in vendar se tem ne more priznati pravice izpodbijanja, ako niso pozvani za dediče.

Dr. M. D.

B. Kazensko pravo.

a) Če se obudi sum med glavno razpravo, da je priča krivo izpovedala, je postopati po §-u 277. k. pr. r., ne po §-u 278. k. pr. r.

Vrhovno kot kasacijsko sodišče je izreklo na pritožbo generalne prokurature v varstvo zakona z odločbo 30. oktobra 1912 opr. št. Kr V 970/12-4, da krši sodba deželnega kot sodečega sodišča, s katero je bil obtoženec N. krivim spoznan hudodelstva goljufije po §-ih 197 in 199 a) k. z. in obsojen, zakon v določilu §-a 278. k. pr. r. Razveljavilo je sodbo in vrnilo spise pristojnemu deželnemu kot sodečemu sodišču v ponovno razpravo in odločbo.

Razlogi

Pri glavni razpravi, ki se je vršila pred porotnim sodiščem proti obtožencu X zaradi hudodelstva po §-ih 152, 156 a) k. z., se je osumilo razbremenilno pričo N., da je pod prisego krivo izpovedala.

Zastopnik državnega pravdnštva je takoj obtožil pričo hudodelstva goljufije po §-ih 197, 199 a) k. z. in predlagal, da se prekine glavna razprava (pred poroto) in vrši takoj razprava radi hudodelstva goljufije.

Porotno sodišče je ugodilo temu predlogu javnega obtožitelja in izreklo v isti sestavi treh sodnikov kot sodeče sodišče po dognani glavni razpravi sodbo, s katero je bil N. spoznan krivim hudodelstva po §-ih 197, 199 a) k. z. in obsojen za 2 meseca v težko in postrežno ječo. Ta sodba je postala pravomočna.

Postopanje porotnega sodišča pa ni zakonita in izrečena sodba je nična.

Kako je postopati, če nastane med razpravo sum, da je priča izpovedala krivo, je natančno določeno v §-u 277. k. pr. r. Iz tega sledi, da ne velja § 278 k. pr. r. v slučaju krive izpovedbe, ker je ta posebej urejen v §-u 277. k. pr. r.

Posebna ureditev tega slučaja se razlaga s tem, da bi bilo večinoma neprimerno, z odločbo o povedbi priče poseči v glavno stvar.

Z obsodbo ali z oprostivijo priče bi se v mnogih slučajih naravnost ugotovila vsebina sodbe v glavni stvari pred končano razpravo ali pa pokazalo protislovje med obema sodbama.

b) Kedad je izmikanje poljščine tatvina.¹⁾

Na pritožbo generalne prokurature v varstvo zakona je izreklo vrhovno kot kasacijsko sodišče v odločbi 5. novembra 1912 opr. št. Kr II 402/12-4, da krši zakon sodba okrajnega sodišča, s katero je bil A krivim spoznan prestopka po §-u 464 k. z. in obsojen po §-u 460 k. z. z uporabo §-a 266 k. z. za 12 ur v zapor in po §-u 389 v povračilo stroškov. Sodba se razveljavi kot nična in A oprosti od obtožbe radi prestopka udeležnosti tatvine po §-u 464 k. z. v zmislu §-a 259 št. 3 k. pr. r.

Razlogi.

Po vsebini sodbe je bil A obsojen, ker je prikril in si pridobil šest hrušk, katere so izmaknili trije še ne 14letni dečki. Vrednost vzetega sadja v sodbi ni ugotovljena. Iz povedbe oškodovanca pri glavni razpravi je posneti, da mu je bilo vzetih raz dveh dreves več nezrelih hrušk v vrednosti 1 K. Vrednost hrušk, katere je A pridobil, vedoč, da so ukradene, ne presega torej zneska 20 h. Iz tega sledi, da je šlo pri tatvini kakor pri udeležnosti le za stvari male vrednosti, da storilci niso imeli namena se obogatiti, ampak neposredno le uživati.

Take vrste tatvin na poljščini ni mogoče podrežati kazenskemu zakonu. Niso tatvine, ne po običajnem ljudskem naziranju, ne ob pravilni razlagi zakona.

Za varstvo zemljiških posestnikov glede samolastne poškodbe njih lastnine skrbi predvsem zakon v obrambo poljščine. Po §-u 1 tega zakona za Češko²⁾ z dne 12. oktobra 1875 št. 76 dež. zakona, ki pride tukaj v poštev, se prišteva poljščini sadno drevje in vsakovrstni zasadi. Po §-u 3 tega zakona je odtrganje ali odrezanje sadja poljska okvara, § 2 pa določa, da se kaznuje kot poljska okvara

¹⁾ Glej priobčilo v naredbeniku pravosodnega ministrstva l. 1904 stran 200 ter odločbe kasacijskega dvora od 18. oktobra 1877 št. 8243; 16. oktobra 1894 št. 12251 zb. št. 1851; 22. novembra 1898 št. 15811 zb. št. 2288 in 15. decembra 1903 št. 17808

²⁾ Sicer pridejo v poštev sledeči zakoni v obrambo poljščine: za Štajersko z dne 10. aprila 1904 št. 57 dež. zak.; za Koroško z dne 28. marca 1875 št. 22 dež. zak.; za Kranjsko z dne 17. januarja 1875 št. 8 dež. zak.; za Goriško in Gradiško z dne 18. marca 1876 št. 11 dež. zak. za Primorsko; za Istro z dne 28. maja 1876 št. 18 dež. zak. za Primorsko; za Trst z dne 20. marca 1882 št. 13 dež. zak. za Primorsko in magistratni razglas z dne 16. januarja 1885 št. 16739.

vsako poškodovanje poljščine in vsi prestopki predpisov, izdanih poljščini v obrambo, kolikor to poškodovanje ali prestopki teh prepovedi ne spadajo pod občni kazenski zakon ali pod posebne zakonite predpise. Postopa, preiskuje ali kaznuje naj poljske okvare po §-u 31 navedenega zakona župan tiste občine, v katere ozemlju se je postava prelomila.

Potrebna omejitve v obsegu, v katerem velja ta zakon v obrambo poljščine in občni kaz. zakon, se more torej določiti le tako, da je kaznovati izmikanje poljščine takrat kot poljsko okvaro, če gre za zgolj malovredne predmete, in se izmikanje vrhutega ni izvršilo zaradi obogatbe, ampak izvira bodisi iz neposredne utežitve gladu, bodisi iz snedenosti ali iz nagajivosti.

S temi nazori se ne sklada obsodba B-jeva radi udeležnosti tatvine. Če so navedeni dečki izmaknili hruške v vrednosti le za eno krono in če je sprejel B v dar šest hrušk, da jih takoj použije, ni smatrati tega dejanja z ozirom na malo vrednost poljščine, vzete zgolj v neposredni užitek, kot tatvino in udeležnost tatvine, ampak le kot poljsko okvaro, katero naj kaznuje pristojni župan.

R-i.

Izpred državnega sodišča.

Pristojnost upravnih oblasti v sporih na povračilo ubožnega odstotka, plačanega temeljem ubožnega zakona z dne 28. avgusta 1883 št. 17 dež. zak. za Kranjsko.

Državno sodišče je izreklo na predlog deželnega odbora vojvodine Kranjske, da naj razsodi afirmativen spor zaradi pristojnosti med sodišči in upravnimi oblastmi, z razsodilom od 20. januarja 1913 št. 431 iz leta 1912:

Za odločbo o zahtevku posestnika A na povračilo zneska, plačanega županstvu v S. kot ubožni odstotek za izvršeno prostovoljno dražbo, so pristojne upravne oblasti.

Posestnik A. je plačal na zahtevo županstva v S. kot pristojbino za izvršeno prostovoljno dražbo znesek 29 K 60 v ter zahteva povračilo, češ, da je plačal po krivici.

Župan je odklonil povračilo temeljem sklepa občinskega odbora, nakar je A. tožil ubožni zaklad v S. pri okrajnem sodišču v S.